

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

Role of Administrators Affecting to Resources Management in School Under the Special Education Bureau Office 2

ธนกฤษ มวยทองดี¹, นิวัตต์ น้อยมณี², อัสวิน เสนีชัย³

Thanakirs Muaythongdee¹, Niwat Noymanee², Atsavin Senechai³

Received: 8 March 2024

Revised: 24 May 2024

Accepted: 12 July 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน โดยเทียบตารางเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 155 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยเทียบสัดส่วนของครูตามสัดส่วนของแต่ละสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี ด้านการบริหารงานวิชาการ และการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา และด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ ตามลำดับ

2) ระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกายภาพอาคารสถานที่ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ และด้านปฏิสัมพันธ์ครู ผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ

¹ นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

E-mail: Niwat2534pnru@hotmail.com

² อาจารย์, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

E-mail: nw.noymanee@gmail.com

³ อาจารย์, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

E-mail: atsavin555@hotmail.com

¹ Master student, Educational Administration, Master of Education Program, Bangkok Suvarnabhumi University

² Lecture, Educational Administration, Master of Education Program, Bangkok Suvarnabhumi University

³ Lecture, Educational Administration, Master of Education Program, Bangkok Suvarnabhumi University

3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อกันในระดับมากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) เท่ากับ .820 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี และด้านการบริหารงานวิชาการ และการวัดและประเมินผล ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 และสามารถพยากรณ์การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 ได้ร้อยละ 70.90

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, การจัดการแหล่งเรียนรู้

Abstract

This research aimed to study the level of roles of educational institution administrators, level of management of learning resources in educational institutions. The relationship between the role of educational institution administrators and the management of learning resources in educational institutions, and study the role of administrators affecting resources management in school under the Special Education Bureau Office 2. The sample group used in this research was obtained from Krejci and Morgan's table, consisting of 155 individuals. Then stratified random sampling was performed. By comparing the proportion of the population according to the proportion of each educational institution. The number of sample groups was obtained as specified and teachers were selected in each educational institution using a simple random method. Tools used in the study to collect data Included questionnaires. Data were analyzed using basic statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and multiple regression analysis. The research found the results as follows:

1) The level of the role of administrators' Special Education Bureau Office 2. The overall average is at the highest level ranking by the mean scores from high to low. In terms of having good leadership, academic administration and measurement and evaluation, development, promotion and support of education, and in terms of building morale and motivation.

2) The level of resources management in schools under the Special Education Bureau Office 2. The overall average is at the highest level ranking by the mean scores from high to low. Physical aspects, buildings, atmosphere and environment management, and interactions with teachers, parents, and communities.

3) The relationship between the role of administrators and resources management in school under the Special Education Bureau Office 2. They have the highest level of positive relationship with each other. The correlation coefficient (r_{xy}) was at 0.820 with a statistical significance of .01

4) The role of administrators, in terms of having good leadership, academic administration and measurement and evaluation, and resources management in school under the Special Education Bureau Office 2 could to predict resources management in school under the Special Education Bureau Office 2, was at 70.90 percent.

Keywords: Role of Administrators Affecting, Resources Management in School

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศที่มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารการจัดการการศึกษา โดยให้มีเอกภาพด้านนโยบายแต่หลากหลายในการปฏิบัติมีการกระจายอำนาจมาสู่เขตพื้นที่ทางการศึกษาและสถานศึกษา และมาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ และมาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563: 7)

การจัดการศึกษาและสิทธิทางการศึกษาสำหรับคนพิการในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 10 กำหนดให้การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาให้อย่างทั่ว

ถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และกำหนดให้ต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2561 ก.: 3)

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส ที่อยู่ในความดูแลของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทั้งสิ้น 183 แห่ง โดยจำแนกการจัดการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงเรียนเฉพาะความพิการ และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในส่วนของการบริหารจัดการสถานศึกษาแบ่งออกเป็นกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 8 กลุ่ม เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา กำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2561 ข.: 1 - 6)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นผู้สนับสนุนในทุกด้าน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดประสงค์ที่วางในการนำพาองค์กรให้มีการพัฒนาทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย มีการพัฒนาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จึงมีความสำคัญที่ทำให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าและนำไปสู่การจัดการ

และการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก, <http://www.plvc.ac.th/index>, 24 ธันวาคม 2566)

การจัดการแหล่งเรียนรู้ มีความสำคัญเป็นแหล่งที่รวบรวมองค์ความรู้อันหลากหลาย พร้อมทั้งจะให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าโดยอาศัยแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงจะต้องมีการบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นระบบเพื่อให้ครูและนักเรียนได้ใช้ประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างความรู้ความคิด วิชาการ และเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยมีองค์ประกอบของการจัดการแหล่งเรียนรู้แบ่งได้เป็น 2 องค์ประกอบ นั่นคือ องค์ประกอบทางด้านกายภาพ เช่น สภาพแวดล้อมทั้งภายในห้องเรียน ตลอดจนนอกห้องเรียน และองค์ประกอบทางด้านจิตวิทยา ซึ่งมีผลต่อความรู้สึกของผู้เรียนทั้งกระบวนการจัดการเรียนการสอนและความสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียนและชุมชน แหล่งเรียนรู้เหล่านี้สามารถนำมาเชื่อมโยงบูรณาการในการศึกษาได้ และอาจมีความแตกต่างกันออกไปตามบริบทของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งแหล่งเรียนรู้แต่ละประเภทต่างก็มีคุณค่าสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชาไมพร ดิษฐาพร, สุมลนิตย์ เกิดหนูวงศ์, กัมปนาท บริบูรณ์, มิ่งขวัญ คงเจริญ, ชนันภรณ์ อารีกุล, 2564: 15)

การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องสติปัญญา มีจำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนจะเข้เทราบัญญานุกูล โรงเรียนลพบุรีปัญญานุกูล และโรงเรียนระยองปัญญานุกูล มีการจัดสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ประกอบไปด้วยสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษไม่สามารถพัฒนาความสามารถได้เต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ ได้ด้วยวิธีการปกติตามธรรมชาติ เนื่องจากข้อจำกัดบางประการที่มีอยู่ในตัวเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา พฤติกรรม อารมณ์หรือสัมพันธภาพทางสังคม ดังนั้นจำเป็นต้องมีวิธีการพิเศษที่แตกต่างจากเด็กปกติ ต้องอาศัยสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำมาใช้ในการเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ ความปลอดภัยในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ลดอุปสรรคในการทำกิจกรรม ทั้งนี้โรงเรียนเฉพาะความพิการทั้ง 3 แห่ง พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ยังไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและนักเรียนออทิสติก มีการพัฒนาไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงต้องจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2561 ค.: 49 - 52)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและมีความสนใจที่จะศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

4. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู โรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 ทั้งหมดจำนวน 260 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 155 คน ดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยเทียบสัดส่วนของประชากรตามสัดส่วนของแต่ละสถานศึกษาเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดและดำเนินการคัดเลือกครูในแต่ละสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการและการวัดผลและประเมินผล 2) ด้านการพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษา 3) ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี 4) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ โดยเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามแนวของ likert scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ อาคารสถานที่ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม 2) ด้านปฏิสัมพันธ์ ครู ผู้ปกครอง และชุมชน 3) ด้านการบริหารจัดการ โดยเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามแนวของ Likert scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

แบบสอบถามทั้งฉบับ มีข้อคำถามจำนวน 67 ข้อ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

3. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.2 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.3 การวิเคราะห์ค่าระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการและการวัดผลและประเมินผล 2) ด้านการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา 3) ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี 4) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ

3.3.2 การวิเคราะห์การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ อาคารสถานที่ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม 2) ด้านปฏิสัมพันธ์ ครู ผู้ปกครองและชุมชน 3) ด้านการบริหารจัดการ

3.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product-moment coefficient) โดยใช้เกณฑ์ การวิเคราะห์เพื่อหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550: 40)

3.5 การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

4.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean:) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

4.2 สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุและประสบการณ์การทำงานพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 70.32 เพศชาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 29.68 จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา พบว่า ระดับปริญญาตรี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 83.23 มากที่สุด รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 16.77 จำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็น ร้อยละ 49.68 มากที่สุด รองลงมา คือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 36.77 และอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.55 และจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ประสบการณ์การทำงาน ไม่เกิน 10 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 72.90

มากที่สุด รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงาน 10 - 20 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 23.23

และประสบการณ์การทำงาน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.87 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 โดยภาพรวม

n = 155

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ และการวัดและประเมินผล	4.63	.42	มากที่สุด	2
2. ด้านการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา	4.63	.45	มากที่สุด	3
3. ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี	4.68	.44	มากที่สุด	1
4. ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ	4.61	.55	มากที่สุด	4
รวม	4.64	.43	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, S.D.=.43) และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี

($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.44) ด้านการบริหารงานวิชาการ และการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.42) ด้านการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.45) และด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.55) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 โดยภาพรวม

n = 155

การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านกายภาพ อาคารสถานที่ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม	4.67	.43	มากที่สุด	1
2. ด้านปฏิสัมพันธ์ ครู ผู้ปกครอง และชุมชน	4.62	.44	มากที่สุด	3
3. ด้านการบริหารจัดการ	4.63	.51	มากที่สุด	2
รวม	4.64	.43	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.43) เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกายภาพ อาคารสถานที่

บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.43) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.51) และด้านปฏิสัมพันธ์ครู ผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.44) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

n = 155

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X	Y
ด้านการบริหารงานวิชาการ และการวัดและประเมินผล (X_1)	1.000					
ด้านการพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษา (X_2)	.783**	1.000				
ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี (X_3)	.735**	.880**	1.000			
ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ (X_4)	.654**	.837**	.876**	1.000		
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	.830**	.954**	.952**	.930**	1.000	
การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา (Y)	.758**	.763**	.806**	.713**	.820**	1.000

**p < .01

จากตารางที่ 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อกันในระดับมากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) เท่ากับ 0.820 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุด คือ ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี (x_3) มีความสัมพันธ์กับการจัดการ แหล่งเรียนรู้

ในสถานศึกษา ($r_{x_3y}=0.806$) ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับมาก คือ ด้านการพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา (x_2) มีความ สัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ($r_{x_2y}=0.763$) ด้านการบริหารงานวิชาการและ การวัดและประเมินผลมีความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ($r_{x_1y}=0.758$) และด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ($r_{x_4y}=0.713$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

n = 155

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E.b	β	t	P
ด้านการบริหารงานวิชาการ และการวัดและประเมินผล (X_1)	.366	.074	.355	4.918*	.000
ด้านการพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษา (X_2)	.021	.102	.022	.207	.836
ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี (X_3)	.509	.110	.519	4.644*	.000
ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ (X_4)	.006	.076	.008	.083	.934
ค่าคงที่	.432	.226		1.912	0.058
R = .842	$R^2 = .709$		S.E. _{est} = .23845		

*p < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปร กับตัวแปรการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ .842 ค่าความคลาดเคลื่อน เนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ .23845 ซึ่งตัวแปรพยากรณ์การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 ที่ดีที่สุดคือ ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .509 และรองลงมาคือ ด้านการบริหารงานวิชาการและการวัดและประเมินผล (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .366 ส่วนตัวแปรที่พยากรณ์การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิเคราะห์ด้วย Enter ด้านการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .021 และด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .006

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 สามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

จากผลการวิจัยที่พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำผู้กำกับ และดูแลการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์

ของสถานศึกษา การปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานด้านการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย การพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาการมีภาวะผู้นำที่ดี การบริหารงานวิชาการและการวัดประเมินผล และการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ ทั้งนี้ รุชดี สันนะกิจ (2559: 12) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำพาองค์กรให้มีการพัฒนาทั้งระบบ เพราะผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย มีการพัฒนาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอนและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าและนำไปสู่การจัดการและการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับ สุริพร แก้วโพธิ์ (2561: 75-77) ที่ได้วิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วชิษฐ์พล รอบจังหวัด (2562: 97) ที่ได้วิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุรัตน์ จันทโช (2566: 95) ที่ได้วิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคโลกพลิกผัน ที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคโลกพลิกผัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

จากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาและการจัดการศึกษา มีสภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนรู้เหมาะสมสำหรับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ขวัญเรือน ภาคบุบผา (2559: 22) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนกลายเป็นสถานที่มีค่าของชุมชน ส่งผลให้ทุกคนเกิดความภาคภูมิใจ เพิ่มความสนใจในการศึกษาและการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากขึ้น สอดคล้องกับ พจน์กระเกษ และจิรวรรณ กิตติพิเชษฐสรรค์ (2560: 155 - 162) ที่ได้วิจัย เรื่อง การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าระดับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ กมลพร ภูมิพล (2564: 111-114) ที่ได้วิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าสภาพที่เป็นอยู่จริงของการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สุภัทรา เอี่ยมสังข์ทอง และ

ในตะวัน กำหอม (2564: 60-67) ที่ได้วิจัยเรื่อง การจัดการสภาพแวดล้อมต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการสภาพแวดล้อมต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

จากผลการวิจัยที่พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ได้แก่ ด้านกายภาพ อาคารสถานที่ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ด้านปฏิสัมพันธ์ครู ผู้ปกครองและชุมชน และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี และมีความสัมพันธ์ในระดับมากหลายด้าน คือ ด้านการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ และการวัดและประเมินผล ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ ตามลำดับ สอดคล้องกับ สุกัญญา ภูเอียงแก้ว และคนอื่นๆ (2563: 257-258) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง

บทบาทของผู้บริหารกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ จันทนา หงวนบุญมาก และคนอื่นๆ (2564: 277-285) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ ศราวุธ จุมทอง และ กุลจิรา รักษานคร (2566: 84-100) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ เจนวนิจี ศิริสมบัติ (2566: 574) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2

จากผลการวิจัยที่พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปร มีค่าเท่ากับ .842 ค่าความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ .709 และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ รวมทั้งค่าคงที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากตัวแปรพยากรณ์การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 ที่ดีที่สุดคือ ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี (x_3) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์เท่ากับ 0.519 และรองลงมา คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ และการวัดและประเมินผล (x_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรพยากรณ์เท่ากับ 0.355 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 มีบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีภาวะผู้นำที่ดี ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างของการเป็นผู้นำที่ดีให้กับครู ในสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการบริหารงานสถานศึกษา ประสานงานเพื่อความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีทักษะและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามภารกิจของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเสียสละ มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง มีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้กับครูตามภารกิจหน้าที่ มอบหมายงานและกระตุ้นให้ครูพัฒนา เพื่อเรียนรู้

งานของครูอย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้กระจายอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ครูเป็นผู้นำการทำงานในทุกระดับอย่างชัดเจนและเหมาะสม ด้านการบริหารงานวิชาการและการวัดและประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย การสร้างสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ความสามารถทางวิชาการมีลักษณะของผู้นำทางวิชาการเป็นผู้กำหนดทิศทาง นโยบายและแนวทางในการจัดการศึกษา ให้ความรู้และข้อเสนอแนะแก่ครูในการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูผู้สอน วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ควบคุมดูแล และส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการและเครื่องมือที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับสภากัญญา ภูเขียวแก้ว และคนอื่นๆ (2563: 257 - 258) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน พบว่า การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้และการวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ศราวุธ จุมทอง และกุลจิรา รักษานคร (2566: 84 - 100) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ได้แก่ สมรรถนะการ

บริหารจัดการด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง สาขาศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 พบว่า ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่อันดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อให้เกิดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมความก้าวหน้า ความมั่นคงในการทำงาน โดยการเลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการอื่นๆ ให้ความไว้วางใจครูในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานให้ปฏิบัติงานตรงตามความสามารถและความต้องการของบุคคล เปิดโอกาสให้ครู บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน สร้างความสุขในการทำงานให้กับครูบุคลากรในสถานศึกษา มีเทคนิคในการให้แรงเสริม การสร้างศรัทธาซึ่งจะนำไปให้เกิดแรงจูงใจไปสู่จุดมุ่งหมายร่วมกัน

1.2 จากผลการศึกษา การจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 2 พบว่า ด้านปฏิสัมพันธ์ครู ผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่อันดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ความร่วมมือในการจัดการแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนด้านการเงินแรงงาน ทรัพยากรต่างๆ จากชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ให้การช่วยเหลือโดยมุ่งเน้นในการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมในการจัดการศึกษา มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ตรงตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูจัดสภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เผยแพร่ผลงานการจัดการแหล่งเรียนรู้และนำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาในระดับสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการแหล่งเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กมลพร ภูมิพลับ. (2564). แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ขวัญเรือน ภาคบุผา. (2559). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จันทนา หงวนบุญมาก และคนอื่นๆ. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. ปีที่ 6 (กันยายน 2564) : 277 - 285
- เจนวดี ศิริสมบัติ. "ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี." *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*. ปีที่ 7 (เมษายน - มิถุนายน 256) : 573 - 583
- ชไมพร ดิสภาพร, สุมลนิตย์ เกิดหนูวงศ์, กัมปนาท บริบูรณ์, มิ่งขวัญ คงเจริญ, ชนันภรณ์ อารีกุล. (2564). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ศษ 431 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้. ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: <https://ir.swu.ac.th/jspui/handle/123456789/16620>
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พจน์ การเกษ, จิรวัดน์ กิตติพิเชฐสรณ์. (2560). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 11 (1), 155 - 166.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. (2559). วิธีการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย.

- รุชดี สันนะกิจ. (2559). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วชิษฐ์พล รอบจังหวัด. (2562). *บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก. (2566). *ผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นมืออาชีพ*. <http://www.plvc.ac.th/index>.
- ศราวุธ จุมทอง และกุลจิรา รักษนคร. “สมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา.” *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. ปีที่ 17 (มกราคม - มีนาคม 2566) : 84 - 100
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561 ก.). *การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561 ข.). *การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการหรือผู้เรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561 ค.). *หลักการพื้นฐานการศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อีเลฟเว่น สตาร์ อินเตอร์เทรด.
- สุกัญญา ภูเอียงแก้ว, สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์, ศจี จิระโร. (2563). *บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต*. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*. 7 (8), 257 - 268.
- สุภัทรา เอี่ยมสังข์ทอง และในตะวัน กำหอม. “การจัดการสภาพแวดล้อมต่อการบริหารแหล่งเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2.” *วารสารลวະศรีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*. ปีที่ 5 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2564) : 60 - 67
- สุรัตน์ จันทโซ. (2566). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคโลกพลิกผันที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษาตราด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุริพร แก้วโพธิ์. (2561). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.